

ואינה ממונו. ולא קרינן בה "שלך אי אתה רואה". הלכך אינו עובר על חימוצה.

אך אסור לו לעשות מהעיסה לחמים ולאפותם, היות ואחד מן הלחמים אינו ראוי לאכילה כי הוא עתיד להיות מופרש כחלה טמאה, שדינה לשריפה, ולא אמרינן הואיל שהוא יכול להשאל עליה הרי היא כאילו ראויה לאכילה.

ומביאה הגמרא ענין נוסף שנחלקו בו אמוראים בענין "הואיל".

איתמר: האופה מיום טוב לצורך יום חול –

ומה שאמר רבי אליעזר "לא תקרא לה שם עד שתאפה", אינו אלא לרווחא דמילתא. שכל היכא שאפשר לאפות ביום טוב בלא להשתמש בהיתר "הואיל" עדיף טפי, שלא להזדקק להיתר זה.⁽¹¹⁾

וכיון שסבר רבי אליעזר שאפשר להפריש חלה אחת על כל הלחמים אף לאחר האפיה [על ידי שמצרף את כולם בסל אחד⁽¹²⁾], לא יקרא לה שם עד לאחר האפיה.⁽¹³⁾

ורבי יהושע סבר: לא אמרינן "הואיל" ואי בעי מיתשיל עלה – ממוניה היא. אלא, כל זמן שלא נשאל בפועל, עדיין חלה היא,

לא אמרינן. תוספות יום טוב.

12. רש"י. ומשמע מדבריו, דבלא צירוף סל אין יכול להפריש מלחם אחד על חברו, אפילו שגילושו יחד.

ולא נראה כן לריב"א. אלא לא בעינן צירוף סל כי אם בלחמים שבאו משתי עיסות נפרדות, שלא היה בכל אחת מהן שיעור חלה. שעל ידי צירוף הסל הם מתחייבים בחלה. אבל אם כבר נתחייבה העיסה, יכול להפריש מלחם אחד על השאר. ולא בעינן אלא הקפה [נגיעה] של כולם יחד, כדי לתרום מן המוקף, כמו בתרומות ומעשרות. תוספות.

והוכיח כן הרא"ש מהא דאיתא לקמן [מח ב] דאף התנור מצרפן. והרי אין דרך להפריש בעודן בתנור, אלא לאחר שהוציאן. ואף שבשעת הפרשה אינם מצורפים, סגי בכך שצורפו קודם לכן. ואם כן, כל שכן דצירוף דלישה מהני אף לאחר שהפרידם באפיה.

13. רש"י. ופירש רשב"א בדבריו, דכיון שסופו לצרף בסל וליטול אחת על כולן, נמצא דמצה אחת מהן אינה ראויה. ואין ההיתר אלא משום

הגמרא לקמן [סב א] בדעת רב חסדא. אך יעוין במלחמות ה', שמיאן בחילוק זה. ותמה, וכי "הואיל" דין ספק הוא, דאזלינן ביה דוקא לחומרא? ופירש דברי הגמרא שם בענין אחר.

11. רש"י. והקשו תוספות, הרי אף אם לא קראה שם קודם האפיה, בעינן לטעמא דהואיל. שהרי תזדקק להפריש לבסוף מצה אחת לחלה. ונמצאת אותה חלה נאפית שלא לצורך. אלא היינו טעמא, הואיל וכל חדא וחדא חזיא ליה על ידי שתפריש מעט מכל אחת. ואם כן, למה התיר רבי אליעזר לעשות כן? הלא אפשר לה בלא הואיל, על ידי הטלה לצונן.

ואומר ר"י, דהכי עדיף טפי מהטלה לצונן. משום דחיישינן שמא לא תזהר בזה יפה, ואתא לידי חימוץ.

ועוד יש לומר, דדוקא על "הואיל" ואי בעי למיתשיל עליה" לא סמכינן לכתחלה. משום שהוא הואיל דלא שכיה. וכן מוכח מהא דאין אפית לחם הפנים דוחה יום טוב. ולא אמרינן ביה "הואיל" ואי בעי פריק ליה".

וראיתם מהתם תמוהה. שהרי כבר כתבו בדבור הסמוך [יעוין בהערה 7], ד"אי בעי פריק"